

# چا و پـکـ و تن لـگـ شاعیر سو هه یلا مـهه می

سو هه یلا مـهه می: به متما نه وه دهـم و نه کـهـ شیعره

خاتوو سو هه یلا مـهه می یه کـه له ژنه شاعیره کانی کوردستانی  
رژهـات، ئـستا له سنه دهـژێ. کـمهـ پرسیارمان ئاراسته کرد و  
ویستمان رازه کانی سه بارهت به شیعرو شاعیرـتی بـ ئهـدهـب و هونهـری  
کوردستانی نوـ بدرکـنـ. به سوپاسه وه وهـامی پرسیاره کانی داینه وه،  
له رـی وهـامه کانییه وه تـدهـگهـین باکگراوندـکی رـشـنبیری باشی  
هه یه سه بارهت به شیعرو دنیای ئهـدهـب به گشتی، خـشـاـین که لهم  
پهـنـهـیه وه سو هه یلا مـهه می به خوـنـهـران و ئهـدهـبـستان ئاشنا  
بکهـین. ئهـوهـش به ئهـرکی سهـرشانی خـمان دهـزانین ئهـم پهـنـهـیه به  
کراوهـیی بهـئـینه وه به تـایبه تی بـ ئهـو ئهـدیبه گهـنـجانه ی  
پهـنـهـیه کی روانینیان نییه و دهـیانـهـو لـره وه بهـسهـر خوـنـهـراندا  
بـوانن و رازه کانی ئهـزموونی خـیان و دنیای ئهـدهـبیان بـ ئاشکرا  
بکهـن.

ئهـدهـب و هونهـر

\* بهـر لهـهـر شتـكـ دهـمهـو وهـکو دهـن ئیـعـتـرـاف بکهـیت و کورتهـیه کی  
ژیانی خـتـ باس بکهـی، ئامادهـی؟

- من سو هه یلا مـهه می له شاری سنه ی رژهـاتی کوردستان له  
بنهـماـیه کی ئهـدهـبـست له دایکبووم، واته باوکم شاعیره و ههـر له  
کاتی منداـییمه وه به وشه ی جوان و دهـقی جوان ئاشنا بووم، دهـبـ بـم  
ههـر له منداـییمه وه گوـچکهـم به تـکـستی ئهـدهـبی ئاودراوه به تـایبهـت  
ئهـو ساتانه ی باوکم شیعری مامـستایانی گهـوره ی کوردی دهـخـوـنده وه  
دهـبووه هـی خهـیاـاتی جوان له مـشکـمدا. بهـرهـبهـره قـناغه کانی  
خوـنـدـنـم تهـواو کرد که بهـهـی ئهـوه ی زمانـی زا، زمانـی فارسی بوو له  
ناوهـنده کانی خوـنـدـندا منیش شیعیره کانم به زمانـی فارسی بوو، بهـام  
ههـر له خهـوه تی خـمدا بوو که هـنـدـ جار به مامـستایانی ئهـدهـبیات  
پـشـانم دهـدا و هـیچکات هـهـوـی بـاوکردنه وه یانم نهـدهـدا لهـسهـر کـش و  
سهـروا و ئهـوان باسـمان دهـکرد، بهـام ماوه یه کی زـر له ئهـدهـب به هـی  
هـندی کـشه ی ژیان دواکهـوتم .. ئهـوه ی به هونهـر و ئهـدهـبیات ئاشنا  
بـت دهـزانـ ئهـوانه ی دهـست بـ قهـم دهـبهـن ئهـسته مه دهـستهـرداری ئهـو  
رـگـایه بن به هـهـو و تـکـشانی خـم دهـستم کرد به فـربوونی زمانـی

کوردی و دهستم کرد به نووسینی شیعر به کوردی واته بهزمانی دایک له کک و کبوونهوه ئهدهبیهکاندا بهشداریم کردووه و زربهی شیعرهکانم له گه قارهکانی رههات و ههندن رنهنامهی باشووریش بباو بووتهوه وهکو نهزموونی نهوانم هیه نهستایش له بواری کمهناسی له زانکه دا دهخوئیم و کمهه شیعرکم بهم زووانه له چاپ دهدرت.

**\*بهدهر له پهناسه باوهکانی شیعر بهای خت چن پهناسهی شیعر دهکهی؟ یان شیعر بهلای تهوه چییه و چی دهگهیهن؟**

- به بواي من شیعر واته زمان، بههئی زمانکی فانتازیایی که مره چه له جوانیهکانی وهردهگر، شیعر گوزارشته له ئازار و جوانیهکانی ژیان به زمانکی شیعر که ههندن کهس تهکه به ماسیقای زمانی دهکن که جیاوازه له دهقی ساکار. گهینی نهو و نهانی که دهستیان له ئازاری مره قدا زهق کردووتهوه و نهو جوانیانهی پهیستی ژیانه به دهخکی فانتازیایی که له تهکستدا بهرهم دت. به واتای وشه، شیعر واته زانست و ئاوهری شاعیر که ژیانهوهیه له جیهانکی جیاواز و توخمکه چهشنی گهینی نهو و نهانی که به شهوهیهکی دیکه دهردهکهون. له مژه شیعر له بهرامبهری نهسر دا نراوه که ههیهکی گهورهیه شیعر خی لهگه هیچ شتهکدا دانانته شیعر شتهکه که دهتوان له ههموو شوتهکانی ژیان و جیهان بیینی واته له بیرکاریدا له زانستدا، له پهیکهرتاشیدا، له نهقاشیدا و ... تاد واته شیعر نیگایهکی جیاواز له ههموو هونهرهکانی دیکه دا شهوهی بیینی مره قهکان که به نهستم دهتوانی شهوه نیگایهکی جوان بیینی نهوه شیعره نه بهت نهه ناتوانین راقهیهکی گشتی له شیعر بکهین چن شیعر خی ههموو کات له تازهگهریدایه و بهپی ریژ و هه نووکه خی شر قه دهکات به پی نیگای شتهکان نیگای نهو دهگه درت واته له قه ناغه جیاوازهکانی مژوودا کارکردکی جیاوازی هه بووه وهکو نهوهی نه رسته فیهله سووفی مهزن باسی دهکات که» کاری شاعیر نهوه نییه باسی رووداوهکانی وهکو خیان بکات بهکو ده به نهو شهوازه که ده بووا روودا ده به بگواز تهوه که واته شیعر، شعوره و زانسته به جیهانکه که نهه له خی گرتووه مه بهستم نهوهیه نهه ناتوانین له باز نهیه کدا شر قه گشتی له سهر واتای ههر هونهرکه بکهین نهو شر قهیه حوکی کتایی نهو هونهرهیه، شیعر هه موو ئازارهکان و جوانیهکانی ژیان له بهر دهگر و ههر ریژ گه انکاری دهکات له به نهو نهوهی خی، ههروهه

که قه بانی ده ت: شیعرك كه گانكارى له ناخى مرڤ و جیهاندا نهكات شتلكى بهوودهیه، ههروهها ده ت: په یوهندی شاعیر و خهك په یوهندییه کی مهودایی روخساری و ئاو نهیی دایه.

زمان سه ره کترین دهوری شیعر دهگت كه بهه ی زمانه که یهوه چژ له پکها ته جوانه کانی وهرده گرین به ره مهه نانی زمانی شیعر گرنگترین ئه رکی شاعیره و شاعیر له زمانی دواندنی کهسانی دیکه دایه که زمانکی جیاواز دهخهقند و له په یوهندی نهوان وشهکاندا مانای تازه دندته ئاراهه که ناخ دههژند، له وه دایه که هه ر شاعیره زمانی تایبته به خ ی ده بت. هه ر وه کو پل ر مپر ده ت: «له شیعردا وشهکان هه وه ددهن ب ئافرانندی له دایکبوونی خیان.» ته نیا له هونه ری شیعر دایه وشهکان دهچنه نهو یه که وه به بهرزکردنه وهی مانای یه کدی. زمانی شیعی پکها ته یه که له فرم و نیشانه کانی دیکه ی ئه و پکها ته که بهرده نگ مهجیور دهکات بهدوای دزینه وهدا ب، ئه وه نییه که ناوه رك

شیکه یته وه و چونکه خ ی له خیدا شیعر نامندت واته به شیکردنه وهی ناوه ك شیعر ده کوژین جوانی شیعر له شهواز و فرم و زمان و دهنگ و تاد پکها تووه. شیعر ئوسلوبکی عهقانی دهگوازته وه به ئوسلوبکی گ و تین و ههست و سز. گواسته وهی توخمکی زمان به توخمکی دیکه ی زمان.

\*دیاره شیعرنووسین یه ککه له هونه ره قورسهکان به چ وزه و توانایه که وه به یارت داوه خت لهو بواره بدهی؟ - تاکه شتلك منی به شیعه وه بهستووته وه یهك وشه یه «عهشق». ئه وهی که من له ئازاره کانی ژیان دوور دهخاته وه، دوور خسته وه وهك دزینه وه نهك فه رامشی، تاکه رگایه که لهو پناسه ی خم و ههروهها ئه و كسپ و ته گه رانه ده کهم که ئاو نهی ژیان بوومه ل کردووه به گشتی شیعر به من په نجه ره یه که یان دچیه که بتوانم ده رباز بم له ته نگه ژه کانی ژیان، که چن بژیم و جیهان بینیه که هه نگا وه کانم به چتر هه گرم به ره و خود دزینه وه، دزینه وهی ئه م رگایه دیسان ئاسان نییه چن لهو له بهرزه خهکان ددهو، به نام هاوار که به سه ر به ده نگیدا و به ده نگیه که به واتای دهنگ هه بین.

\*ت لهو باوه هدای و نهی شیعی گرنگترین پکها ته ی شیعه و له کاتی وه رگت انیدا ئه گه ر ئاواز و ریتمه که شی به وات و نه که ی ده مندته وه؟

- هه ر له سه ره تاکانی که وناره کانی ژیان مرڤ به وه نه دهستی به

نووسين کردووہ تا کو ئستای سہردہم و لہ رځگای نہخشانندی ئو و ځانہوہ لہسہر دیواری ئهشکوتہکان مہبہستی ځی رادہگہیاند، سہرہتای خو ځاندنی شیعر باکگراوندک دہسپ ځدہکات کہ خو ځنہر ب ځی رابک ځش و ځو شیعرۍ جوان و بہ ځز ئم باکگراونده وا لہ خو ځنہر دہکات و ځنہیہک بگوازر ځتہوہ ب ځا و و م ځشک و خہیا ځیدا ئ ځمہ لہ شیعرۍ کوردیدا دہتوانین ب ځین و ځنہ و و ځانندمان ہہیہ بہردہنگ لہ خو ځندنہوہی و ځنہی شیعرۍ و ځانندن ځکی تایبہتی ب ځی ځی ہہیہ واتہ و ځانندن ئافراندنی و ځنہیہ لہ چاوی خو ځنہردا ل ځرہدا خہ ځا ځکردنہوہ سہرہکیتیرین کہرہستہی و ځنہیہ یا خہیا ځکردنہوہ داینام ځی و ځنہیہ، و ځنہ جگہ لہوہی زمانی دہقی شیعر لہ دہقی ساکار جیاواز دہکات و ځو م ځسیقای شیعر پانتایی زمان ب ځ ځ ځانندی عاتیفہ بہرچا و دہکات، و ځنہ خہیا ځیہکانی جیہانی شاعیر لہ شیعردا دہیخو ځق ځن ځ لہ بہراوردی جیہانی واقیعدا کہ خوومان گرتووہ جیاوازی ز ځرہ و ہر ئم جیہانی نو ځ و سہیرہی شیعر دہب ځتہ ځی ئوہی ئ ځمہ وردتر بہ دہقدا بروانین، شاعیر بہس «دالہکانی» ځی لہ پ ځش چاوی خو ځنہر رادہخات و د ځزینہوہ و پەرځیانی بہ خو ځنہر دہسپ ځرت.

ب ځ ئوہی خو ځنہر بہ باشی لہ ہہستی نووسہر ت ځبگات و ځنہسازی یہک ځکہ لہ گرنگترین بہشی دہق، دہسپ ځکی شیعر بہو ځنہوہ دہسپ ځدہکات و دہقی شیعر لہ پ ځکھاتہی لہ و ځنہ ج ځرواج ځرہکاندا دروست دہب ځت ل ځرہدا بہمتمانہوہ دہ ځم و ځنہ ک ځ ځکھای شیعرہ، و ځنہ ہہموو خہیا ځکردنہوہ لہ ځی دہگر ځ و دہقی جوان ہہ ځگری و ځنہیہ، ئوہ د ځ ځکانن کہ ہہ ځگری و ځنہن و لہگہ ځ ځیاند ا خہ ځا پ ځلک ځش دہکەن، ئ ځمہ شاعیری گہورہ ش ځرک ځ ب ځکھسمان ہہیہ کہ شیعرہکانی تځیہ لہ و ځنہی جوان، بہ ځام ئوہی کہ ب ځ وەرگ ځ ځانی دہق ځک جوانیہکان و پ ځکھاتہی شیعر دہتوانین بپار ځزین ئوہ کار ځکی ئہستمہ و ب ځ ځند ځ لہ پ ځکھاتہکان ناکر ځ، و ځنہ لہ ہر حا ځدا دہم ځن ځ بہ ځام ئو دہقی ئاھہنگین و دہنگ و ئوانہی تایبہتہ بہ زمانہ سہرہکیہ کہ لہ وەرگ ځ ځاندا دہمر ځت و ځند ځ ز ځری لہ جوانیہکانی ئو دہقہ لہ دہست دہچ ځ. وەرگ ځ ځان لہ ځیدا لہ دہقہ سہرہکیہ کہ دوور دہکەو ځتہوہ ہیچکات و ځو دہقی سہرہکی نا نووسر ځتہوہ و لہ شیعردا ز ځر خہسارہ ئہگہر شیعر ځ وەرگ ځ ځدر ځت ئوہ چہندہا شتی پ ځکھاتہی لہ دہست دہدا و خہسار ځکی گہورہ دہبین ځ ئو دہقہ ہرچہند وەرگ ځ ځانہ ل ځہاتووہکانیش نہیانہو ځ بہ دہق خہسار بگہیہنن بہ ځام ہر لہ روانگہی ئاھہنگ و دہنگہوہ خہسار دہب ځن ځ شیعر لہناو دہقہکاندا سہربزیوہ و ځی بہ دہستہوہ نادات لہ وەرگ ځ ځاندا ئو زمانہی کہ نا ب ځتہ زمان ځکی دیکہ و لہ جیہان ځکی فرہ ځ ہہند دہسپ ځدہکات و ئامانجی زمانی لہ

پشته‌ویه و سړك و بزڼ‌وه خځی به دهسته‌وه نادات له وهرگڼ‌اندا،  
 گه‌وره شاعیری ئ‌رانی شاملو ده‌ت: «وهرگڼ‌رانی شاعر وه‌کو ئ‌وه‌یه  
 بولبول‌ك سهر بې‌یت ب‌ خواردنی گڼ‌شته‌کې، به‌ام بولبول ب‌  
 چریکاندن سوودی ل‌ وهرده‌گرین.» له‌هر حا‌دا وهرگڼ‌انی شاعر  
 خ‌سار‌کې گه‌وره‌یه له ره‌ه‌ند‌کې دیکه که ئ‌و زمانی وهرگڼ‌او‌ه‌که  
 چ‌ن پ‌ناس‌ی زمانه سهره‌کیه‌که ده‌کات کات‌ك له‌و زمانه‌دا نه‌ژیا‌وه  
 له شاعر‌دا ک‌مه‌ك توخم یه‌کده‌گرن که وهرگڼ‌ ناتوان‌ت ئ‌ه‌وانه له  
 تهرجه‌مه‌کید‌ا به‌نت و ئ‌مه گه‌وره‌ترین خ‌سار له شاعر له زمانه  
 سهره‌کیه‌کې.

**سوه‌یلا م‌ه‌می: نه‌نی هونه‌ر له‌وه‌دایه هونه‌رمه‌ند ناتوان‌ه ه‌موو  
 که‌س له خځی رازی بکات**

**کردووه و ده‌توانی به ش‌وه‌یه‌کی سهرنج‌اک‌ش شاعیری خ‌ت بخو‌نیت‌ه‌وه؟**

له‌استیدا کات‌ك ده‌ق‌ك ده‌نووسم کات ه‌یه چه‌ندین جار وشه‌کان  
 ده‌گ‌م و تا ئ‌م کاته به وه‌سواس‌ه‌وه ده‌قه‌کانم چه‌ندین جار ده‌ستکاری  
 کردووه وه‌کو گ‌انکاری له وشه‌یه‌کدا و د‌کدا، پ‌داچوونه‌وه ب‌  
 شاعر‌ه‌کانم ده‌که‌م و کاتی ب‌ داده‌ن‌م و فایل‌ی سه‌وتی ل‌ به‌ره‌م د‌نم  
 و خ‌م گو‌ له خ‌م ده‌گرم و دیسان ب‌یار ده‌ده‌م چه‌ند جار‌کې دیکه‌یش  
 به ش‌وازگه‌ل‌کې ج‌رواج‌ر بیخو‌نمه‌وه و تا ش‌واز‌کم به د‌ ده‌ت،  
 چ‌ن ئ‌وه شاعر‌ه ب‌یار ده‌دا چ‌ن بیخو‌نیت‌ه‌وه و ریتمی ب‌ به ده‌نگ  
 ه‌ب‌نی که پ‌ویست ده‌کات شاعیر کاتی خو‌ندنه‌وه‌ی شاعر‌ه‌کې له ده‌نگ  
 و ریتم و جو‌انه‌وه‌ی ه‌ند‌ له ئ‌ندامگه‌لی وه‌کو ده‌ست و سهری له  
 شاعر‌ه‌کید‌ا به‌شدار بکات. ش‌وازی خو‌ندنه‌وه‌ی شاعر له‌سهر خو‌ن‌هر  
 خ‌ا‌کې کاریگه‌ره له‌سهر شاعر‌یه‌تی ده‌ق، کاریگه‌ری راسته‌وخځی ه‌یه  
 له‌سهر به‌رده‌نگ خو‌ندنه‌وه‌ی شاعر دووباره بوونه‌وه‌ی شاعر، چونکه  
 خو‌ندنه‌وه‌ی شاعر به‌س خو‌ندنی خ‌ت به خ‌تی ده‌ق نیه ئ‌ه‌گر جوان  
 ئ‌ه‌دا بکر‌، کاریگه‌ری له‌سهر خو‌ن‌هر ده‌ب‌ و چ‌ژی ل‌ ده‌بات ئ‌ه‌گر  
 جوان ئ‌ه‌دا نه‌کر‌ به‌رده‌نگ نه‌فره‌تی ل‌ده‌کات. له ر‌گای خو‌ندنه‌وه‌ی  
 شاعر‌ه‌که‌وه ه‌ند‌ جار ده‌توانی که‌م و کوو‌یه‌کانیشی بس‌یت‌ه‌وه. که  
 واته نووسین و ئ‌ه‌داکردنی شاعر پ‌که‌وه پ‌گه‌ی شاعر به‌رز یا نظم  
 ده‌کاته‌وه. هر له‌م‌ژه نووسه‌ران و که‌سه ئ‌ایینی‌ه‌کان له ر‌گای  
 وتنه‌وه‌وه به‌ده‌نگی خ‌ش بووه، په‌یامی خ‌یان را‌گواست‌ته‌وه ن‌و خ‌ه‌ك،  
 باش ئ‌ه‌داکردنی شاعر چه‌ند خ‌ا‌ی گرنگی ه‌یه، یه‌که‌م پ‌کهاتنی  
 په‌یوه‌ندی به‌ینی شاعر و خو‌ن‌هر و دووه‌مین خ‌ا‌ی کاریگه‌ر بوون و  
 س‌ه‌م گواستنه‌وه‌ی مانایه، چواره‌میش له چ‌ژ وهر‌گرتندایه.

\*هه‌ندك باوه‌يان وايه كه ده‌ب د هكاني شيعر بير كه يه كه به يه كيانه وه به‌ست و مانا يه كه ببه‌خشن، هه‌ندك دژي ئه‌مه‌ن و گو به و مهرجه ناده‌ن، ت له‌گه كاميانى و ب چي؟

-مه به‌ست له ف رمی شيعر ش‌وازی دا‌شتن و هه‌موو پ‌كهاته‌كاني شيعرييه ته و شيعر به واتا يه‌كي گشتي نه له‌بازنه‌ي رافه‌دا ده‌گونج‌ت نه له ف رمددا به‌در‌ژايي م‌ژووي ده‌ق، شاعيران و خو‌نه‌رانيش ف رمه‌كاني جياوازی ده‌قيان به ره‌سمی قبوو كردوو. له شيعری هاوچه‌رخدا ف رمی شيعری سپی به‌ش‌وازی ستوونی ب‌ت. ش‌وازی شيعر ئه‌وه‌يه‌كه هه‌ر له سه‌ره‌تاوه تاو‌كو ك‌تايي يه‌كده‌ستی و يه‌كبوونه‌وه‌يه‌كي فيكری ت‌دايه له جوو‌ه‌ي به‌رده‌وامی فيكری شاعيردا پ‌كه‌وه په‌يوه‌نديان ده‌ب، به‌ام له تيي‌رييه‌كاني شيعری هاوچه‌رخدا هه‌ر شو‌ن په‌نجه‌كاني خ‌ي دياريده‌كات شيعر له ش‌وازی ريوايه‌ت و به‌رداشت و حوكمی ك‌تايي خ‌ي ده‌رباز ده‌كات ش‌وازی ستوونی له شيعری هاوچه‌رخدا له روانگه‌ي دا‌شتن و و‌نه‌و، پرژان‌كي ت‌دايه و شيعر له بازنه‌ي ئه‌ند‌شه‌دا به يه‌كبوون ده‌گات. ش‌وازی ستوونی له شيعری هاوچه‌رخدا ئا‌فراندنی چهن د و‌نه ده‌كات خه‌يا‌ي شاعير له فه‌زا و ش‌وازی وشه‌كان پ‌شكه‌ش ده‌كات.

شيعری هاوچه‌رخ خ‌ي ده‌رباز كردوو له ك‌مه‌و چوارچ‌وه كه به‌ربه‌ستن و ده‌ستی قه‌م ك‌تا ده‌كه‌ن له‌وه‌ي به ئازادی ئا‌فراندنی و‌نه‌كاني خه‌يا ب‌كات. سه‌ره‌كيترين لايه‌نی جوانيناسی شيعری هاوچه‌رخ له هه‌بوونی ز‌رينه‌ي ئيلهام و ئه‌و ئا‌زی هه‌چنراوه‌ي شيعردايه لايه‌نی زا‌ي شيعری له‌به‌ر گرتوو به‌ام له ه‌ندك شيعريشدا ئيلهام‌كي جوانی ت‌دا نيه. شيعری هاوچه‌رخ دوو ره‌هه‌ندی هه‌يه يه‌كه‌م ره‌هه‌ندی م‌ژووي شيعر كه له‌گه شيعری شاعيرانی ك‌ندا جياوازی هه‌يه و ره‌هه‌ندی دووه‌م ره‌هه‌ندی ك‌ي جياوازه شيعر كه ناب‌ له شيعری شاعيرانی هاوكاتی خ‌ياندا ل‌كچوونه‌وه‌ي هه‌ب‌ت چ‌نیه‌تی ئه‌م جياوازبوونه وايه كه بايه‌خ ده‌دا به شيعر. له شيعری ئه‌م‌و‌دا چهن ده‌نگی ز‌ره و له هه‌ر نووسراوه‌يه‌كدا ب‌شك دال و مه‌دلوول‌ك ده‌قه‌كان پ‌كد‌نن به‌ام له شيعری هاوچه‌رخدا خ‌ي ناب‌ه‌ست‌ته‌وه به ماناوه هه‌رچه‌نده پ‌كهاته‌ي شيعری هاوچه‌رخ دوور له مانا نيه به‌ام مانا به‌دوادا ده‌خات و ئ‌مه ده‌بينين د ه‌كان ره‌نگه پ‌كه‌وه نه‌به‌ستر‌نه‌وه، شيعری هاوچه‌رخ خ‌ي ناب‌ه‌ست‌ته‌وه به مانا يه‌ك يان شر‌قه‌يه‌كي تايبه‌ت و هه‌ر ئه‌وه خ‌ي ب‌ من ز‌ر وروژ‌نه‌ره و چ‌ژ به‌خش.

\*له شيعردا زمان ت‌كده‌شك‌نر و جوانيه‌كي نو‌ي ل‌ دروست ده‌كر لای

## تەش ھەمان راسا ھەيە؟

- دژە باو بىرکردنەوھى نووسەر دەبەتە ھەي ئەوھ بە ئاسانى نەتوانەت كەسانەكى دىكە وا قبووۋى ئەوھى ناكەن رازى بكەيت تاكو وەكو ئەو بىر بكەنەوھ، بەئام نابە ھەوۋى ئەوھ بدات خەك وەكو ئەو بىر بكەنەوھ رازىكردنى ھەموو كەس دەبەتە نەھەنى داندن، نەھەنى ھونەر لەوھەدایە ھونەر مەند ناتوانە ھەموو كەس لە خەي رازى بكات، مانىفەستى شىعەرى ھاوچەرخ لە رەزبەونەوھەدایە و تازەگەرى لە ناخىدایە تەكشكاندى زمان وەكو كەلتوورى باو ەستە نەك وەكو تەكشكاندى زمان بەئام شەش زمانى لە شىعەرى ھاوچەرخدا زەر باوھ وەكو شەشەش دژى «نەحو» و كەش و سەروا و بەرھەمەھەنانى زەرىنەى وەنە و ... شاعىرى ھاوچەرخى ئەرانى رەزا بەراھەنى دەتە : «زمان بە ئەوھى بېتە زمان دەبە بەردەوام دانانى خەي لە مەترسى بە واتا بووندا بە، تاكو دانانى بەشگەلى نەوۋى زمانىدا لە دوور دەستەكاندا، بە درەنگ بە دەستەوھەدانى فامكردنى ئەو شىعەرە چەژ ھەنەرتر بە زمان دەبە بە مردنى زمان و مردنى شادى ھەنەرى زماندا ئاگادار بېتەوھ». شىعەر بەردەوام لە گەلەنكارى ياسا كەنەكاندايە ھەر بەو ھەيەوھ بەردەوام لە گەلە دىكتاتەرىيەت و دەسەلاتدا بە شەتەت، لەو بەوايەدام ھەر شەتەك لە كەمەگادا و دەسەلاتدا بېتە عادەت و كردارى كەلتوورى، بەرەبەرە لە چەمكى چەقبەستوى و كردارى كەلتوورى زەردارى دادەنرەت، بەئام شىعەر بە پاككردنەوھى عادەت و ملھوۋى كەلتوورى دەردەكەوتەت.

## \*قەت ئەوھ روویداوھ گۆگرتن لە شىعەرى خەت بتخاتە گریان؟

- بەئاستى ھەندەك كات روویداوھ داندەك يا شىعەرەك بمخاتە گریان و كاریگەرى لەسەر رەح و ھەستەدا بە بىرھەنەنەوھى یادەوھەرىيەكى ئەو كاتى نووسىنى ئەو شىعەرە و ریزكردنى وشەگەلەك پەنجە بە داگیركردنى ھەستم دەھەنن بەگومان شىعەرى كوردى مەژووۋىكى درەژى لە پشەتەوھە بەتایبەت كە مەژووۋى كورد تەژىيە لە تراژىدىا بە ھەي نیشتمانەكى داگیركراو و ژنىش لەم ناوچەيەدا رووبەوۋى زەر نەھامەتى و نەرىتى داسەپاو و چەوساوەيى دەبەتەوھ ئەوانە رەنگدانەوھەيان زەرە لە شىعەرەكاندا ھىچكات شەھە نەخوازراوھەكان سەبەریان وەدەرنانەن لەم ناوچەيەدا نەیانەشتووھ شىعەرىش روۋى خەشى ژيان بىینە و ئاۋەكەش بە دەداری و بوۋزانەوھ لە جوانىيەكانى ژياندا بداتەوھ.